

Izhaja
10., 20. in zadnjega
dné vsakega meseca.

Naročnina
stane 1 gld. na leto.

Posamne številke
po 5 kr.

GLASNIK

Krščanski delavci, združite se!

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4,

Oglasila

delavcev, ki nimajo dela,
ali delodajavcev, ki
iščejo delavcev, se vspre-
jemajo zastoj!

Štev. 16.

V Ljubljani, 10. junija 1899.

Letnik V.

Pod našo zastavo.

Naša vseslovenska delavska slavnost je minula. Onemeli so navdušeni pevci, vtihnile so gosli in tambure, iskrenih govorov ne čujemo več, ne gledamo si več iz lica v lice — v rodbinski ljubezni brz prvi hip združeni, ko smo se srečali. — A v srcih je ostala slavnost; od tam je ne iztrga nobena sila. Tú nam živi pesem krščanskega socializma; tú nam godejo glasovi najlepše godbe, tú nam odmevajo govori o naših namenih, o našem delu, o našem trpljenju, o naši bodoči zmagi.

Mnogo nas je. Še je prostora v naših vrstah. Vsak značajen Slovenec se nam lahko pridruži. Po krščanskih načelih mora ljubiti ljudstvo, mora imeti veselje do dela, pogum v boju in nesebičen mora biti. Kedor ima te lastnosti, naj pride in bo »naš med nami«. Komur le jedne manjka, še ni za nas; ne moremo ga rabiti.

Naša slavnost je pokazala, čijega duha smo. »Bogu hvalo in čast, cesarju zvestobo do smrti«; ta misel je zvenela iz naših vrst. Z njo se je pa družila ljubezen do slovenske domovine, do južnih in severnih slovenskih bratov, pred vsem pa navdušenje za delo v prid delavskemu ljudstvu.

Zastava, ki so nam jo blagoslovili ljubljanski knez in škof, je sedaj naše vidno znamenje, vseh, ki prisegajo na naša načela. Ta zastava druži uboge trpine na slovenskem jugu in vse, ki hočejo z njimi — v pravični boj.

»Sveta Marija, mati Slovenov, kraljica delavcev, za nas Boga prosil« je vskliknil dr. Krek, ko je udaril s kladivom ob njo.

LISTEK.

PROLOG k vseslovenski delavski slavnosti

dné 28. maja 1899. l.
zložil dr. Janez Ev. Krek.

Bog Te vsprejmi, kdor si prišel, prišel, da si
naš med nami,
Naša družba te pozdravlja z razprostrtimi
rokami!
Najprej Tebe, družo mili, z žuljavo desnico
brate:
Saj so žulji nam svetinje in nakit za naše
svate.
Žuljavim desnicam slavo, vneta naša četa
peva;
Žuljavim desnicam pravo, gromko vre ji s
src zahteva!
Zdrav pa tudi vsak prijatelj, vsak tovariš v
našem boji,
Zdrav med nami, Bog te vsprejmi. Ti si naš
in mi smo Tvoji!

»K zmagi prapor naš se vije
V varstvu Matere Marije,
poje naša pesem. Ne bojimo se nikogar v
tem varstvu.

Pred Bogom strah poznamo,
In mirno vest imamo,
Nikomur se ne vdamo!»

Liberalci in socialni demokratje so molčali, ko so nas gledali. Bojé se nas bolj, nego so se nas preje. Zato si iščejo v slabih, prisiljenih šalah tolažbe. Premajhni so, da bi se mi menili zanje, prenerazodni, da bi nas mogli razžaliti.

Vzajemnost slovenskih delavskih stanov krščanskega prepričanja je dovršena stvar. Preko žabjega kvakanja oholih nasprotnikov, preko brenčanja sitih muh stopamo k svojemu dnevnemu redu, na delo.

Kedo nas je združil? To vprašanje ima samo jeden odgovor: Združila nas je krščansko-socialna misel. V naših vrstah ne govorimo o zaslugah, marveč o dolžnostih, o delu, o bojih. Ne proslavljamo oseb in svojega prepričanja ne zidamo nanje, marveč samo na njegovo resnico in pravico.

Veliko nas je, à to še ni vse. Združeni smo in močni, à to še ni dovolj. Bojé se nas sovražniki, à v tem še ni trajne sile. Pa č pa je naša moč in naša sila in naše vse v tem, ker je naša stvar resnična in pravična.

Bojujmo se pod svojo zastavo vseh stanov zastopniki v svojem boju

z Bogom za krščansko ljudstvo!

Danes smo se tukaj zbrali, da bi slavnost praznovali,

Da bi pri zastavi novi novih si moči nabrali. Kvišku dviga se zastava, danes Bogu posvečena,

Kvišku tudi naša srca, premlajena, prerrojena. S srci roka se dviguje, vije krepko se zastava; In ob nji prisega sveta nam v nebeške kraje plava.

Carju-delavcu, mučencu, njemu se glasi prisega,

Da ga ljubi naša četa, da mu kri in život tvega.

Kvišku zrô oči v nebesa, ko prisega, — naši družbi,

Kjer je temelj vsem oblastim in podlaga vsaki službi.

Kvišku tilnik! Ta ljubezen, ki nam v naših srcih zori,

Tudi je doma le kvišku, tam pri Bogu v večnem dvori.

To udanost, car naš, vsprejmi, moška je, a je iskrena,

Vseslovenska delavska slavnost.

Minil je dan praznika slovenskih delavskih stanov, ki nam ostane trajno v spominu. Krščansko-socialna ideja je slavila svoje slavje.

Veselja nam igra srce ob spominu na našo vseslovensko delavsko slavnost. 28. maj je bil v resnici vseslovenski delavski praznik. Nastopili so slovenski delavski stanovi. Nastop njih je bil veličasten, ker je bil nastop zrelih mož. Kdor je minole nedelje gledal nepregledne vrste iz vseh krajev in pokrajin došlih gostov, prepričal se je, kako se krščansko-socialna misel vedno bolj utrjuje v narodu slovenskem. Kdor je poslušal ta rod, je spoznal, da ljudstvo ve, za kaj se gre, da to ljudstvo ni masa, ki slepo sledi, ne vedoča kam in zakaj, da to ljudstvo ve, da gre za zboljšanje razmer delavskih stanov. Nobena sila ne bode več ustavila gospodarske organizacije, je nikdar uničila. Vreme je bilo v nedeljo skrajno neugodno. Slavnost se na zunaj ni mogla razviti, kakor je bilo želeto. A to udeležencev ni motilo. Vzgleden je bil red i v soboto, i v nedeljo. Slovenski delavci so pokazali, da niso surovine, ki pobijajo okna itd., kakor so pisali in govorili Tavčarjevi »Narodovci«. Nastop delavcev je bil nastop zrelih mož. Vrhunec je slavnost dosegla v govoru presvetlega kneza in skofa, ki je stopil med bedni narod in ga bodril na krščansko-socialno delo.

Pradvečer.

Ljubljana je v soboto oživela. Z vsakim vlakom so dohajali gostje. Posebno prisrčen je bil sprejem bratov Hrvatov, katerih se je slavnosti udeležilo nad 50. Iz Siska je došlo

Trdna je, kot vera naša, kot na Boga up ognjena!

Domovina, zlata mati, naša četa Ti je vdana, Pri zastavi posvečeni Te pozdravlja, zate vžgana.

Stalna je ljubezen naša, kot so naše gore stalne,

Iskra kot so naši vrelci in kot reke srebrovalne.

Ko pa kdaj bi Tvoje skale, stari Triglav, se razdrle,

Pa bi naše čete vstale, Tebe Triglav, bi podprle.

Ko pa kdaj bi Tvoji vrelci, bistra Sava, usehnili, Pa bi srčno kri Ti v strugo naškropili, natočili.

Zlá puščava je življenje in skušnjave so v puščavi,

Pa prihaja v nji skušnjavec, kamnje kaže, lažno pravi:

»Vzemi kamen si sovraštva, kamen strasti otrovljene,

Vzemi kamen jeze ljute, kamen bede nevkročene,

društvo »Sloga« pod vodstvom krščansko-socijalnega organizatorja kapelana gospoda Zagorca. Prišli so tudi gostje iz Zagreba.

Ob polu 8. uri je bil trg pred »Katoliškim domom« napolnjen. Zborovalci so se zbirali, da se poklonijo kumici zastave in prevzvišenemu knezoškofu. Krasen je bil spreved, ki se je na to razvil. Mnogoštevilna množica, korakajoča v svitu neštevilnih bakel in lampijončkov mej sviranjem godbe, je navdušeno pozdravljala kumico in kneza in škofa.

Govorili se po mestu, da nasprotniki nameravajo vprizoriti protidemonstracijo, da bodo zvižgali pred škofovo palačo. Toda ničesar ni bilo. Korakali smo mirno v svitu bakel, katere so dobrodošle, ker so neposredno pred sprevedom pogasili električne obločnice. — Menda se ni ravno slučajno pokvaril stroj. — Pevski zbor je pel izbornjo. — V ime kumice se je zahvalil g. Pollak. Knezoškof se je srčno zahvalil: »Z Bogom za krščansko ljudstvo! Živeli krščanski socialci!« Kratke, srčne besede so padle kot iskra v ljudstvo.

V Katoliškem domu.

Množice so odkorakale v »Katol. dom«. Tu je pozdravil goste v slovenskem, hrvaškem in češkem jeziku dr. Krek. Vsi prostori so bili natlačeni. Sviral je delavski orkester iz Idrije, na dvorišču pa domžalska godba. Govorili so iur. Carli, Gostinčar in drugi. Imenom Hrvatov se je zahvalil g. Zagorac, imenom Čehov g. Hovadek iz Prage. Milo je donela hrvaška in slovenska pesem. Veselje je bilo iskreno srčno. Pričakovali smo dneva slave.

Slavnostni spreved.

Vreme je bilo skrajno neugodno. Dež je lil, a zastopniki delavskih slojev se niso plašili dežja. Okolu 100 društev in deputacij je korakalo v krasnem redu po ljubljanskih ulicah.

Slavnostni spreved so povelečevale krasne uniforme bratov Hrvatov, Slovenskega zidarskega in tesarskega društva, ognjegascev in sosebno narodne noše slovenskih deklet in mladeničev.

Zavito zastavo »Zveze« so spremljale belo oblečene deklice in kot častna straža čestiti starčki s številnimi znamenji svoje vojaške hrabrosti. V slavnostnem sprevedu je korakalo nad 3000 oseb. Za sprevedom so se v kočijah peljale kumica in družice. Društvenih zastav je bilo dvajset. V Zvezdi je bilo občinstva nad 15.000. Cerkevno opravilo se je — žal — moralo opraviti v nunski cerkvi.

Blagoslovljenje zastave.

Presvetli knez in škof je iskreno pozdravil zastopnike slovenskega delavnega naroda. Skoro tričetrt ure je razvijal pomen nove zastave, posebno pa one, pod katero smo se zbrali vsi katoličani takoj po svojem rojstvu.

Na vrhu nove zastave se blesti kip svetega Mihaela, ki je s svojo vojsko premagal prvega svobodomiselnika, ošabneža Luciferja in njegove privržence. Tudi mi se moramo boriti proti svobodomislecem, ki so pa svobodomiselniki le napram sebi, ne pa nasproti svojim bližnjim. Ta napačna svoboda je vzrok tudi neizmerni bedi, v kateri se nahajajo sedaj nižji stanovi. Goljufija in sleparija, seveda v fini obliki, kateri javna oblast ne more lahko do živnega, je plod novodobnega liberalizma. Presvetli je govoril potem o podložnikih in predstojnikih. Prvi imajo gotove dolžnosti do svojih višjih, a tudi ti imajo dolžnosti do svojih podložnih, katerih se pa žal le premnogi nočejo zavedati. Krivice so žal res vnebovpijoče, ki jih provzročajo našemu ljudstvu za Boga in njegove zapovedi se ne meneči mogotci, toda krščansko verno slovensko ljudstvo ne obupuj, ampak vstrajaj krepko v boju proti svojim duševnim in telesnim nasprotnikom. Streti se mora sovrag, kakor je bil premagan prvi svobodomislec. Pod novo zastavo, posebno pa pod zastavo sv. Trojice, zastavo krščanstva, boriti se moramo za Boga proti njegovim in našim sovragom, dokler nam ne napoči zmage dan v našo duševno in tudi gmotno srečo.

Knezoškof je nato blagoslovil zastavo, želeč ji zmage. Topovi na ljubljanskem gradu so se oglasili. Sledilo je zabijanje žebjev: knezoškof, kumica, dr. Krek, župan Hribar, zastopniki Prage, Zagreba, Siska, in načelniki navzočih društev. Kumica je pripela na zastavo krasen trak, istotako društvenice »Katoliškega društva za delavke«. Zastava se je ponosno dvignila ter posestrila s svojimi tovarisicami. Po sv. maši se je spreved pomikal proti staremu strelišču. Žal, da je razvoj spreveda kvaril dež. Na čelu spreveda so šli ognjegasci, potem godba, za njo »Zveza« z novo zastavo, Hrvatje, ostale zastave, za njimi pa ljudstvo v nepregledni vrsti. Staro strelišče je bilo do zadnjega kotička napolnjeno.

Slavnostno zborovanje.

A. Vdanostna izjava cesarju.

Zborovanje se je vkljub nalivu vršilo na prostem. Za predsednika shodu je

bil z navdušenjem izvoljen poslanec g. dr. Krek. Vlado je zastopal deželni predsednik baron Hein, deželni odbor pa deželni glavar pl. Detela.

G. Jakopič v navdušenem govoru slika blagodejno delovanje očeta avstrijskih narodov, presvetlega cesarja Frana Josipa I., ki vkljub neštevilnim viharjem in bridkostim v svoji vladarski hiši že pol stoletja nosi težko, večkrat trnjevo vladarsko krono in se z očetovsko skrbjo ozira na svoje podložne vseh stanov, deleč jim dobrote. Nebrojnimi dokazom neomejene vdanosti in iskrenim izrazom srčnega veselja, da je Vsemogočni čuval in vodil skozi pol stoletja našega presvitelega vladarja, pridružujemo se tudi mi, vladarski hiši habsburški vsikdar zvesti slovenski krščansko-socijalni delavci z iskreno željo, da bi dobrotljivi Bog še dolgo vrsto let ohranil cesarja prebivalcem širne Avstrije v blagor in ponos.

Urnebesni živijo-klici na cesarja so zaorili po teh besedah in se je soglasno sprejela nastopna vdanostna izjava, ki se je takoj odposlala presvitemu vladarju:

„Kabinetna pisarna na Dunaju. Praznovat Nj. Veličastva jubilej na vabilo krščansko-socijalne zveze v Ljubljano natisoč prihiteli zastopniki slovenskega delavskega ljudstva polagajo pred prestol Nj. Veličanstva zagotovilo nevzломne udanosti in prisrčne ljubezni.“

Nato je došla g. predsedniku shoda sledeča cesarska zahvala:

„Čast mi je, Vam, prečastiti gospod, kot odpošiljatelju Nj. c. in kr. Apostolskemu Veličanstvu od shoda zastopnikov krščansko-socijalnih društev v Ljubljani dné 28. maja t. l. poklonjenega brzojavnega izraza udanosti, v Najvišjem naročilu naznaniti cesarjevo zahvalo. — C. kr. deželni predsednik: Hein.“

B. Vdanostna izjava papežu Leonu XIII.

Za vladarjem avstrijskih narodov spomnili so se zborovalci tudi glavarja

Pa razbij si vero sveto, do domû ljubezen steri,

In raztrupi si slobodo, moško silo si poderi! Spuli vzore si iz duše, srce shladi, nade vstavi,

Pa iz kamenja do sita vzraste kruha ti v puščavi.«

Ej skušnjavče grdogledi, marne tvoje so besede,

Kruha ni v sovražnih strastih, kjer krivične so zajede.

Ni ga v jezi, ni v brezverstvu, ker doni le krik osvete.

Marno vabiš, marno lažeš svoje klete nam obete,

Kruha za nas je v obilju iz besede božje svete:

Vi, ki se trudite, Vdove, sirotice,
Ste obteženi, Vsi zapuščeni,
Jaz poživim vas vse, Jaz poživim vas vse,
Pridite k meni! Pridite k meni!

Vi, ki gladujete,
V solzah vtopljeni,
Jaz poživim vas vse,
Pridite k meni!

Jaz sem odkupil svet, S križa ponujam vam
Svet pogubljeni, Mir zaželjeni,
Pojte se vsi otet, S križa objemam vas,
Pridite k meni! Pridite k meni!

Križ vam je potni les,
Cilj domačija;
Vanjo privede vas
Mati Marija!

* * *

Golobice, urne ptice, nosijo novice kobne.
Te novice so žalobne, tožne kot gredice
grobne:

Da se rušijo prestoli, moč državam se razdeva;
Da poginjajo rodovi, da človeštvu cvet
zveneva;

Da strupena rosa pada, da mori nam rože
mlade,

Da se kri v potokih lije, da za kratko vse
propade.

Vsemorilne, vsepobojne, burne, strašne so
novice,

Jedne pa ne prinesejo nam novice golobice,
Te novice, da bi četa, ki ob križ se sveti
vpira,

Ki pod varstvom se Marijnim v boj za svoje
vzore zbira,

Da Bogu udana zveza, Materi nebeski zvesta,
Kdaj propadla, kdaj zastavi svoji bila bi
nezvesta.

Četa naša! vriskaj žrtvam, plani v bitko bogou-
pna,

Ej, brez plaha, ej brez straha, neprodajna,
nepodkupna,

Zlatu glave ne vpogibaj, podle se ne boj
klevete,

Licemerem in zlogolkom brani drog zastave
svete!

Staro zemljo mraz pretresa, drob se krči ji in
poka.

Na porodu nove dobe v krutih bolečinah
stoka.

Zora pa zori na vshodu, da pozdravi mlado
dete:

Dobo pravde, dobo sreče, dobo
sprave in osvete.

katoliške cerkve, slavnovladajočega Leona XIII. K tej točki je govoril g. Rakovec. Naslikal je zbranim zborovalcem, kaj je Leon XIII. nam slovenskim, katoliškim delavcem. Govoril je o njegovi veliki naklonjenosti do Slovanov sploh in nas Slovencev posebe, in omenjal slavne okrožnice „Grande munus“, s katero je Leon XIII. postavil vsemu katoliškemu svetu slovanska blagovestnika Cirila in Metoda v proslavo in češčenje. — Kot katolikom nam je slavnovladajoči Leon pravi namestnik Kristusov na zemlji, učitelj, varuh in zakladnik edinozveličavnih resnic svete vere. — Posebno zahvalo smo pa dolžni velikemu Leonu kot delavskemu papežu, ki nam je s prekrasno okrožnico o delavskem vprašanju podal pravi katekizem krščanskega socializma. Leon XIII. je opozoril gorenjih deset tisoč, da bivamo tu na zemlji tudi mi, tlačeni trpin, in da imamo tudi mi svoje pravice, z jamčene nam po božjem in človeškem pravu. Z Leonom XIII. je zasijala nam trpinom devetnajstega stoletja zarija lepšega dne, zarija delavskega dne. Z navdušenimi Slava-klici se je izrazila delavskemu papežu neomejena vdanost in iskrena zahvala ter soglasno odobrila sledeča izjava:

„Svetemu očetu Leonu XIII. V smislu okrožnice „Rerum novarum“ se je zbralo v Ljubljani sto katoliških društev slovenskega delavskega ljudstva v proslavo petdesetletnice presvetlega cesarja, ki srčno hvalijo Boga za čudovito ozdravljenje Vaše Svetosti ter Vam pod praporom Kristusovim in zaščitjem nebeškega vojskovodja Mihaela prisegajo neomejeno otroško ndanost in moško zvestobo, proseč Boga, da podaljša Vaše življenje do dne zmagoslavja nad velikim zmajem, a Vas, da blagoslovite za boj z apostolskim očetovskim blagoslovom verno udane Vam sinove.“

G. predsednik zborovanja je prejel pozneje iz Rima to-le zahvalo:

„Sv. Oče je preradostno sprejel vdanostna voščila, katera si izrazil v ravno doposlani brzojavki, ter z vso ljubeznijo podeli Tebi in sodrugom, katerim si predsedoval na shodu, apostolski blagoslov. — Marijan kardinal Rampolla.“

Zborovanje.

Ker vsled naliva ni bilo mogoče zborovanje na prostem, dovršil se je drugi del zborovanja deloma v dvorani, kjer je bil obed. Skupnega obeda se je udeležilo nad 800 oseb.

Dr. Krek je pozdravil zbrane. Pozdravljam vas, dejal je, »kot nepovabljenegoste« v Ljubljani. Oni, ki se štejejo gospodarje Ljubljane, nas niso povabili, in ko bi nas bili vabili, bi mi gotovo ne prišli, ker bi nas bilo sram, da nas vabijo taki ljudje. Vabijo nas le v davkarije plačevati davke, v vojake, v ječe. A nas vabi krščansko prepričanje, naše srce — in to vabilo je nepremagljiva sila! In če mislijo »pobožni« liberalci, da so oni izprosili dežja, se motijo, dež gre, ker sedanja

Ljubljana ni vredna, da bi se mi v njej pokazali v svoji moči in svojem razvoju. Vsaka kapljica današnjega dežja bodi blagoslov na njivo krščansko-socialno. (Burno odobravanje).

Voditelj goriskih Slovencev dr. Gregorič je pozdravil zbrane kot soslucitelj shoda, kot zastopnik pete kurije ter kot zastopnik goriskih Slovencev, kateri so mu opetovano izkazali zaupanje. Poudarjal je, da je pričakoval obilne udeležbe, a tako ogromne se ni nadejal. Tudi goriski Slovenci stojimo na tem stalu, dvojna svetinja nam je draga: vera in narodnost. Veseli se, da je ideja krščanskega socializma tako prešinila slovensko ljudstvo. Dal Bog, da bi bila v prosep slovenskemu narodu.

Državni posl. Vencajz je pozdravil zborovalce kot pooblaščenec načelnika zveze slovenskih državnih poslancev g. Povšeta.

G. Karol Pollak je v dolgem krasnem govoru proslavljal krščanski socializem.

Kanonik Kalan je pozdravil Hrvate. Hrvatje in Slovenci so bili v najhujših časih za našo državo branik proti Turkom. Tudi v sedanjih za državo kritičnih časih se kaže tesnejša zveza med Slovenci in Hrvati. Naravna smer kaže Slovincem proti jugu, naše velike reke Soča, Sava in Drava drvé proti jugu. Kakor je našim vodam nemogoče obrniti tok, tako je nemogoče zavreti razširjanje vzajemnosti hrvatsko-slovenske. Tem iskreneje pozdravljam današnje hrvatske goste, ker niso sledili vabilu demokracije in mažaronov, marveč se z nami vred oklepajo krščansko-socialne ideje. (Nepopisne ovacije so Slovenci priredili navzočim Hrvatom.)

Dr. Gregorič je govoril o krščanstvu, ki druží vse v najlepšo harmonijo.

Kakor more le Hrvat, govoril je ime Hrvatov g. Zagorac iz Siska. Govoril je vznešeno o bojih Hrvatov nekaj in sedaj, pozdravljal Slovence, ki se oklepajo krščansko-socialne ideje. Stavil jim je v izgled Špartanke. Govornika so nosili po dvorani.

Urednik Jakopič je pozdravljal kumico in družice.

Zastopnik češkega krščansko-socialnega društva v Pragi g. Hovadek je pozdravil navzoče ter se čudil, kako mogočna je že v Slovincih ideja krščansko-socialna. Pokrepčan sebo vračal v domovino. Iskreno so ga pozdravili.

Akademik Sinkovec je pozdravil shod v ime »Danice«, med Breclj v imenu novega graškega društva »Naprej«. Poudarjala sta, kako krščanstvo objema v bratski ljubezni vse slojeve slovenskega naroda.

Potem je govoril g. Jos. Gostinčar o prelepi slogi med današnjimi zastopniki slovenskih in hrvaških delavskih stanov. Protestoval pa je proti slogi med slovenskimi in nemškimi liberalci v deželnem zboru.

Govorili so g. Škarjanec o potrebi delavske organizacije in o demokraciji gg. Hribar, Hrvata Broz in Cenkovič, Ziler, zastopnik trboveljskih delavcev ter Koder iz Zagorja. G. Koršič iz Gorice je dokazoval na temelju izkušenj, kako tesno je zvezano krščanstvo z narodnostjo, da le vera ohranja Slovincu narodnost, z vero zgubi Slovenec tudi narodnost. Krasni govor so zborovalci živahno pozdravili.

Slavnostni govor in prolog, ki ga objavljamo pod črto, je govoril državni poslanec dr. Krek. Krasno so prepevali pevci »Stoge« iz Siska, »Zvona«, Slov. zidarskega in tesarskega društva in »Lipe«. Poseben vtis na občinstvo je napravil pevk številni zbor »Kat. društva za delavke«, ki je prepeval ljubke narodne pesmi. To petje je občinstvo očaralo. Dvorane starega strelišča so bile od poldne do noči natlačeno polne.

Tezko je bilo slovo. Poslovil se je od gostov dr. Krek. Imenom Hrvatov se je poslavljaj Zagorac ter predsednik »zanatlijskega društva« obljubujoč, da po današnjih prizorih bode vez tem tesnejša in da bodo Hrvatje še rajše prihajali med nas. Imenom Goričanov je govoril slovo g. Dermastia, ki je govoreč o boji goriskih Slovencev za gmotni in narodni obstanek, poudarjal potrebo opore v središču in govoril o preziranju oficijelne Ljubljane. Nas, ki prihajamo od meje, imenujejo nepovabljenegoste. Mi vemo, da nam je iskati opore le v lastni moči in gospodarski organizaciji. Krščanska socialna ideja je naša voditeljica in v tej kliče na svidenje.

Govorili so še drugi govorniki. G. Kalan iz Kamnika se je poslovil od Janeza Evangelista slovenske krščansko-socialne organizacije, dr. Kreka. In delavski praznik je končal. Videli smo, v čegavem taboru je slovensko ljudstvo!

Preblagorodni gospé Pollakovi

kumici zastave kršč.-socialne zveze

Zložil Leo Levič.

To bil je dan,
zares krasan,
da lepšega nikoli
ni narod naš se praznoval;
ko brat pri bratu vnet je stal
in žuljavo roko
tako srčno, tako gorko
drug drugemu je stiskal
in glasno pel
nad vse vesel
in srečen, blažen vriskal!

In nad glavo pa prapor zal
mogočno v zraku je vihral,
ki vodil nas bo v boj,
v svet boj za naš obstoj,
v boj za načela sveta,
ki jih nobena sila
ne bode razrušila!

Kaj pa tako sladko,
sladko in pa ljubko
nam božalo srce je?

Kot sapica na večer veje,
hladi nam čela znojna,
in kakor lune luč opojna
se potniku prijazno smeje,
tako ljubezen Vaša mila,
oj kumica nam ljubezniva,
je srca naša osrečila,
storila jih je vneta, ziva...

Saj Vi in Vaš soprog
— oj čuvaj Vaju Bog —
za rod slovenski bedni
v ljubezni čisti vedni
žrtvujeta tako se!

V podobi mane, rose
z neba naj blagoslov
na hiše Vaše verni krov
krilatci božji lijejo,
da žarki zadovoljstva, sreče,
miru, ljubezni pregoreče
v družini Vaši sijajo!

Oj, kumica, pogledjte nas
kak iz srca
nam plapola
vesel, močan, navdušen glas:
»Povrne Bog naj Vam stoterno
ljubezen Vašo neizmerno,
Bog živi Vas še mnoga leta,
je želja naša vroča, vneta!«

Zahvala.

Vseslovenska slavnost krščansko-socialnih delavcev je končana. Ko pripravljali odbor o nji sliši od povsod le en glas veselja in zadovoljnosti zaradi sijajnega uspeha, zaveda se prav živo, koliko zahvalo je dolžan vsem, ki so ga podpirali pri težavnem delu.

Podpisani odbor zahvaljuje presvetlega gospoda kneza in škofa dr. Antona Bonaventuro Jegliča, ki je preprijazno vodil vso cerkveno slovesnost v uršulinski cerkvi; kumico blagorodno gospo Franjo Pollakovo, ki je največ pripomogla krščansko-socialni »Zvezi« do prekrasne zastave, ki jo je na dan blagoslovljenja ozaljšala še s prelepimi dragocenimi trakovi. Slovensko krščansko-socialno delavstvo boče blago gospo za to izredno ljubeznivost ohranilo v trajnem in hvaležnem spominu!

Odbor izreka dalje iskreno zahvalo: g. arhitektu Jos. Plečniku za genialni načrt za zastavo ter za ves preobiti trud, ki ga je imel z nje izdelovanjem, ne da bi sprejel od »Zveze« najmanjšo odškodnino; blagorodni gospé Hlavkovi za izredno ukusno izvršitev secesijskega praporja; g. kiparju Zajcu za idealnolepi kip sv. Mihaela vrh zastavnega droga ter delavskega emblema; čč. gospem uršulinkam za vzeenje kumičnih trakov, ki so vzbujali splošno pozornost in občudovanje, ter gospodični Czerny za izdelek lepih trakov s slovensko trobojnico, dar katoliškega društva za delavke v Ljubljani;

blagorodnemu gospodu Gutmanu, postaje-načelniku kolodvora južne železnice, za preveliko prijaznost, s katero je pripravljalnemu odboru omogočil prsrčni sprejem dragih bratskih društev na kolodvoru;

vsem, ki so pripomogli, da se je serenada na predvečer obnesla v občno zadovoljnost; g. pevovodju Sachsju ter njega pevcem za prekrasno petje, navdušenim društvenicam »Zveze«, ki so se udeležile obhoda v narodni noši, vrlim fantom z Bleda, ki so istotako v prekrasni narodni noši čvrsto korakali pred godbo; tvrdkama O. Dolenc ter Šupevec za podarjene svetilke; vsem, ki so drage volje postregli dragim gostom s prenočišči,

slavnima hrvatskima društvoma »Slogia iz Siska ter »Zanatlijskem« društvu iz Zagreba za dragocena žebnja, ki bodoča v zastavi večno pričala o pobračenih društvih; odposlancem delavcev zagrebških, odposlancem s Češkega: čast. predstojništvu uršulinskega samostana za prepustitev in ozaljšanje cerkve ter premilo petje mej sv. mašo;

slavni kranjski hranilnici za blagovoljno prepustitev prostorov na »Starem strelšču«; blag. g. Mathianu, ki je brezplačno tako ukusno priredil sotre za bazar;

gospem in gospodičnam, ki so se tako zelo trudile, da je bazar dosegel najboljši, nepričakovan uspeh: gospé Povšetovi ter nje gospicam hčerkam, gospicama Vencajzovima, gospodični Peterčevi, ki je bila zlasti marljiva pri pripravljanju za bazar, gospodični Krekovi, Trtnikovi ter Dermastijevi; vsem p. n. darovateljem raznih prispevkov za bazar.

Dalje vsem p. n. društvom, ki so pripomogla do neskaljenega veselja pri ljudski veselici popoldne: pevskega zboru »Katol. društva za delavke« v Ljubljani ter njega izkušenemu pevovodju g. ravnatelju Belarju, zboru, ki je v pravem pomenu besede vso mnogobrojno množico očaral ter

za trenutke odmaknil zemlji; Slov. kat. delavskemu pevskega društvu »Zvon« za »Našo pesem«, točnemu pevskega zboru »Zidar-skega in tesarskega društva« v Ljubljani, mlademu pevskega društvu »Lipa«, marljivemu delavskemu orkestru iz Idrije; slavnim ognjegasnim društvom ter vsem drugim, ki so vkljub skrajno neugodnemu vremenu prihтели od daleč: z Dunaja, Gradca, Štajerskega, Koroškega ter Primorskega, kakor tudi od vseh strani ožje kranjske naše domovine prisegat zvestobo načelom krščanskega socializma; vsem, ki so se spomnili slavnosti z navdušenimi brzojavkami, končno hvata vsemu slovenskemu krščansko-socialnemu časopisju, ki je priporočalo slavnost ter o nji poročalo. Naprej zastava »Zveze!«

Pripravljavni odbor.

Drobtine.

Javna zahvala. Da se je vseslovenska kršč. socialna slavnost v Ljubljani izvršila tako slovesno, gre pred vsemi zaslužena zahvala č. g. Luki Smolnikarju in Ivanu Štefetu, ki sta z neutrudnim delovanjem posebno pri dopisovanju in aramžiranju slavnosti največ storila. Zato: Bog plačaj!

Več kršč. soc. delavcev.

To so možički! Sedaj, ko se je vseslovenska kršč. socialna delavska slavnost izvršila vkljub neugodnemu vremenu tako veličastno in dostojno, skušajo se liberalni in soc. demokrati možički tolažiti s tem, da je bila vsa slavnost neznatna. To je v resnici smešno, toda za nje jedina tolažba, če tudi namišljena. Boli jih, da se je vabilu pripravljavnega odbora odzvale nad 100 društev, med njimi tudi bratje Hrvatje in Čehi. Boli jih, da so videli z lastnimi očmi mogočno četo odposlancev krščansko socialne organizacije med Slovence, za katerimi stoji na tisoče in tisoče pristašev in somišljenikov, pripravljenih z vsemi silami vstopiti za svoje pravice in krščanska načela. Videli so z lastnimi očmi, kako neznatni možički so pri našem ljudstvu liberalci in socialni demokratje. In tako je tudi prav! Trpin pomagati si hoče iz svoje bede le po potu krščanske pravičnosti in lastne močatosti. Za one, ki zametujejo krščanstvo in ki se pri vsaki priliki vstavljajo ljudski samopomoči po dobri organizaciji, v ogromnih naših vrstah ni prostora. Zato bodo ostali pa med seboj za javnost vedno le neznatni možički. Smešno je videti, kako po javnih lokalih zasmehujejo celo slovesnost in pristaše naše organizacije, samo da vduše v sebi mogočni vtis ogromnega števila korenjaskih slovenskih krščanskih mož, pred katerimi jih je posteno strah. Nekaj Gorenjcev in peščica Hrvatov je bilo navzočih, tako nekako je pisal Narod o naši slavnosti in vendar mu brenči po ušesih tako, da si ne more otresti iz glave spomina na našo moč. Da, da, možički, strah vas je, ker vstajajo pred vami vaši grehi, koje ste storili nad svojim ljudstvom, katero se sedaj s studom obrača od vas. To ljudstvo je sprevidilo, da si pomožičkih ne bode moglo nikdar pomagati. Zato je vzelo vajeti svojega blagostanja v lastne roke. Može dela, iz katerih sestoji jedro našega naroda, hočejo vkljub svojim žulavim rokam brez rokavic biti sami svoji voditelji v boljšo prihodnost. Slovensko delavno ljudstvo vstaja in glasno zahteva veljavo in spoštovanje katoliški veri in svojemu jeziku. To, do sedaj od vas, liberalni možički, goljufano ljudstvo glasno zahteva tudi gmotnega zboljšanja in splošnih ljudskih pravic. To vam seveda ne ugaja in — strah vas je — zato treba namišljene tolažbe, ki je pa vam samim ravno tako lažnjiva, kakor vaši obeti goljufanemu ljudstvu. Ne motite se: Krščansko ljudstvo vstaja — in možičkov je strah.

Ljubljanski župan Hribar je nameraval zopet enkrat ribariti v kani vodi in oprati svoje stranke umazano perilo »rahle dotike z

Nemci«, ali po naše: zveze z Nemci proti slovensko katol. narodni stranki. Hotel je sklicati protesten shod slovenskih poslancev proti zahtevam Nemcev. Toda katol. narodna stranka je izjavila, da se takega shoda ne udeleži, dokler narodna stranka ne pretrga zvez z Nemci in onim Švegelmom, ki je za slovenske kraje nasvetoval znane postulate. Da je smešno, ako hoče protestovati kedo proti zahtevam Nemcev, ki v delnem zboru nasvetuje za nemško gledališče v Ljubljani 6000 gld., ki pobija »Našo stražo«, koja ima namen varovati slovensko posest nasproti Nemcem in Italijanom, to uvidi pri nas pač vsak gorjanski pastir. Zato se pa nam vidijo nekateri pristaši nar. stranke v resnici vkljub lepim oblik bolj brezmišeln kot gorjanski pastirji.

Županska kriza. Kakor se čuje, se bode v Ljubljani odpravila ona zloglasna beznica, ki je poznata pod št. 13. V klubu mestnih očetov je bil baje radi tega proti županu velik ropot. Govori se, da župan odstopi. Mogoče? Bržkone pa temu ne bode vzrok odprava zloglasne hiše, zaradi česar naenkrat toliko nezaupanje (! Uh!) mestnih očetov do župana. Namen odstopu temelji bržkone drugje. Značilno pa je, da zaradi odprave nesramne hiše »pobožni liberalci« na rotovžu ropotajo. Volilci, ali res ti ljudje zastopajo s tem Vaše koristi? Ali res ti ljudje izvršujejo Vašo voljo? Ako je temu tako, potem žalostna majka. Ako pa ni, potem pomnite to, in ne volite nikdar več liberalcev. Čast imena Ljubljane to zahteva!

Predavanje. Jutri v nedeljo, dne 11. t. m., ob 10 uri dopoldne, bode predaval v Katol. domu g. dr. Krek o slovenskih delavcih v Westfalenu.

Maša na Rožniku. V nedeljo, 18. t. m., zjutraj ob polosmih ima L. ljublj. delavsko konsumno društvo sv. mašo s propovedjo na Rožniku, da proslavi in se priporoči svojemu zavetniku sv. Antonu. Vsi zadružniki in njih prijatelji se vljudno vabijo.

Darovi:

Za zvezino zastavo:

Mil. gospod knezoškof dr. Jeglič 30 gld.; g. Lovro Brumen 1 gld.; g. Ivan Hribar, ljubljanski župan 5 gld.; gospa Ivana Čuber, 10 gld.; g. Treo 10 gld.; g. Cotič, gostilničar v »Vipavski zadruzi«, 1 gld.; g. Slovše 1 gld.; g. Podrekar 1 gld.; gospodje bogoslovci iz Gorice ostanek od nabrane svote za brzojav 3 gld 50 kr.; Konsumno društvo na Jesenicah 5 gld.; Družba iz »podnje Idrije nabrala pri slavnosti 1 gld. 45 kr.; Hrvat iz Siska 50 kr.; g. Sever 50 kr.; g. Kuncič 50 kr.; Brata Eberl 5 gld.; Radoličan 1 gld.; župnik Aljancič 5 gld. Hvala iskrena! Živel nasledniki!

Mizarskega pomočnika

takoj sprejme Josip Odar, mizarski mojster v srednji vasi, pošta Bohinjska Bistrica.

KATHREINER-
Kneippova
sladna kava.

Slava maniči, oš menil

Ze ista sem izpričano izvrstna primor k bobovi kavki. Pri živnih, srcnih, zofodocnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprihjubljonejša kavina pijača v stotročera redovinah.